

Rezolvările cerințelor E din testele de antrenament – Geografie, 2020

Prof. Bogdan Petre, Colegiul Național "Gheorghe Lazăr", București

Testul 1

I.

1. Prezentați o cauză care determină valorile diferite ale densității populației în Europa.

În cadrul Europei, densitatea populației prezintă valori diferite. Acest lucru se datorează, în primul rând, factorului climatic. Astfel, acolo unde clima nu prezintă excese, valorile densității populației sunt mai ridicate, așa cum se întâmplă în regiunea Europei de Vest (Belgia, Țările de Jos, Luxemburg, Nord-Vestul Germaniei), unde densitatea medie a populației depășește 300 loc/km². În schimb, în regiunile nordice ale Europei, acolo unde predomină o climă subpolară, cu ierni lungi (9 luni/an), valorile densității populației sunt scăzute (sub 10...20 loc/km²), în special în nordul Peninsulei Scandinave și în Islanda.

2. Precizați două orogeneze care au avut loc pe teritoriul Europei și câte un exemplu de munți formați în fiecare dintre orogenezele respective.

Orogeneza caledoniană – Munții Scandinaviei, Scoției

Orog. Hercinică – M-ții Ural, Pădurea Neagră, Masivul Central Francez

Alpină – M-ții Alpi, Carpați, Pirinei, Caucaz, Apenini, Stara Planina, Dinarici, Rodopi, Pindului etc.

II.

Explicați:

1. faptul că în Câmpia de Vest cade o cantitate medie anuală de precipitații mai mare decât în Podișul Dobrogei, deși altitudinea câmpiei este mai mică decât a podișului.

În Câmpia de Vest cade o cantitate medie anuală de precipitații mai mare decât în Podișul Dobrogei, deși altitudinile sale sunt mai reduse ca ale Podișului, deoarece se află într-o zonă în care se resimt influențele climatice oceanice. Astfel, în Câmpia de Vest, cantitățile de precipitații sunt mai mari (în general de 550...600 mm/an), în timp ce în Podișul Dobrogei acestea se situează în jurul a 400 mm/an, întrucât aici se resimt influențele climatice continentale/de ariditate/estice, ce determină perioade îndelungate de secetă.

2. modul în care un factor natural a contribuit la formarea Deltei Dunării.

Delta Dunării se formează prin acumularea sedimentelor transportate de Dunăre și depuse la gura de vărsare în Marea Neagră. Acest lucru este posibil datorită amplitudinii mareice aproape insesizabile de aici, dar, totodată, și a pantei extrem de mică de scurgere a fluviului.

III.

- 1. La Tirana, temperatura medie a lunii ianuarie este de 6C, iar la Stockholm temperatura medie a lunii ianuarie este de -3 C. Explicați această diferență de temperatură.**

Având în vedere situarea Europei în cadrul emisferei nordice, radiația solară și, implicit, temperatura aerului scade progresiv dinspre sudul spre nordul acesteia. Prin urmare, temperaturile medii anuale și lunare ale aerului sunt mai ridicate la Tirana, capitala Albaniei, localizată în plin climat mediteranean (6 grade în ianuarie), decât la Stockholm (-3 grade în ianuarie), localizată în nordul Europei, în Peninsula Scandinavă.

- 2. Tabelul de mai jos prezintă suprafețele ocupate de terenuri degradate și neproductive în județele Teleorman și Gorj. Județ Terenuri degradate și neproductive Teleorman 2.408 ha Gorj 19.535 ha Explicați faptul că în județul Teleorman terenurile degradate și neproductive ocupă suprafețe mai mici decât în județul Gorj.**

Suprafețele ocupate de terenuri degradate și neproductive sunt mult mai extinse în județul Gorj (19535 ha), comparativ cu județul Teleorman (2408 ha). Această diferență considerabilă este pusă pe seama localizării celor două județe. Astfel, județul Gorj – județ de deal și de munte – dispune de importante resurse de cărbune, petrol și gaze, iar exploatarea acestora duce, inevitabil, și la o degradare a terenului (halde de steril etc.). De asemenea, fiind un județ care ocupă suprafețe deluroase și montane, panta reliefului este accentuată, manifestându-se o serie de procese geomorfologice care determină degradarea terenurilor (alunecări de teren, prăbușiri, torențialitate etc.). Județul Teleorman, fiind un județ de câmpie, este caracterizat de un relief cu pante domoale, deci, fără potențial în declanșarea unor astfel de procese geomorfologice și, totodată, este sărac în resurse ale subsolului, astfel că terenurile degradate și neproductive ocupă suprafețe mult mai reduse, comparativ cu județul Gorj.

Testul 2

I.

- 1. Explicați prezența lacurilor glaciare în Munții Alpi.**

În trecut, în perioada cuaternară, jumătatea de nord a Europei și lanțurile montane înalte din jumătatea sudică a continentului au fost afectate de o serie de glaciațiuni succesive. În Munții Alpi, ca și în alte lanțuri montane, la peste 2000 m altitudine au existat ghețari, care odată cu încălzirea climei, s-au retras, rămânând în locul lor un relief specific, relieful glaciare. Deci, relieful glaciare este prezent în cadrul Munților Alpi datorită altitudinilor de peste 2000 m.

2. Prezentați o cauză a mobilității teritoriale a populației în cadrul Uniunii Europene (având în vedere noua programă, poate fi înlocuită UE cu Europa!!!!).

În cadrul Europei se manifestă importante fluxuri migratorii, în special dinspre statele din jumătatea de est a continentului spre cele din jumătatea de vest. Acest lucru se datorează în special unor cauze economice, cetățenii din statele estice, acolo unde nivelul de trai este mai modest și salariile mai mici, se deplasează spre vest, în căutarea unui loc de muncă mai bine plătit.

II.

Precizați două cauze care să explice diferența dintre precipitațiile medii anuale înregistrate în Munții Apuseni și în Podișul Dobrogei.

În M-ții Apuseni, cantitățile medii anuale de precipitații sunt mult mai ridicate (până la 1400 mm/an la Stâna de Vale, polul ploii în România), comparativ cu Pod. Dobrogei (400 mm/an). Acest lucru este cauzat de:

- Altitudinile mai ridicate din Munții Apuseni (1800 m), iar, conform principiului etajării pe verticală a parametrilor climatici, precipitațiile cresc concomitent cu altitudinea.
- Influențele climatice: oceanice în Munții Apuseni (sporesc cantitățile de precipitații), continentale/estice/de ariditate din Pod. Dobrogei, care determină secete frecvente.

III.

Precizați numele a două porturi la fluviul Rin, precum și numele statului în care se găsește fiecare (pot fi porturi fluviale sau fluvio-maritime).

Duisburg – Germania (cel mai mare port fluvial al lumii)

Rotterdam – Regatul Țărilor de Jos/Olanda

Testul 3

I.

1. Explicați densitatea redusă a căilor ferate în Peninsula Scandinavă

Căile ferate prezintă o densitate redusă în cadrul Peninsulei Scandinave, deoarece:

- Relieful este predominant montan (Munții Scandinaviei), constituind factor restrictiv în construirea acestora (accesibilitate îngreunată, costuri suplimentare: tuneluri, viaducte etc.).
- Clima este subpolară în nord, ostilă locuirii, astfel că majoritatea populației (90%) este concentrată în sudul peninsulei, iar construirea unor căi ferate spre nordul peninsulei, acolo unde populația este foarte slab reprezentată și, deci, activitățile umane aproape că lipsesc, devine aproape inutilă.

2. Prezentați o cauză a faptului că, în Europa, cantitatea medie anuală de precipitații scade de la vest spre est.

În cadrul Europei, cantitatea medie anuală de precipitații scade dinspre vest (1000 mm/an) spre est (sub 400 mm/an). Acest lucru se datorează circulației generale a maselor de aer, realizată predominant pe direcție vest-est. Astfel, depărtarea față de Oceanul Atlantic (principala sursă pentru precipitațiile care cad în Europa) se traduce printr-o diminuare progresivă a cantităților de precipitații.

II.

Tabelul de mai jos prezintă producția de cherestea (în metri cubi) din România, în anii 1993 și 2016. Producția de cherestea 1.876.000 m³ 5.451.888 m³

1. Prezentați o consecință a creșterii producției de cherestea din România

Creșterea producției de cherestea din România are ca efect direct reducerea suprafețelor împădurite, România fiind printre statele europene cu cele mai ridicate rate ale defrișărilor. Ca efecte indirecte, reducerea suprafețelor împădurite determină scăderea calității aerului, eroziunea solului, accentuarea inundațiilor, periclitarea habitatelor unor specii etc.

2. Precizați numele a două unități de relief din România, care au suprafețe extinse cu păduri de conifere.

Carpații Orientali (toate cele 3 grupe), Carpații Meridionali (toate cele 4 grupe).

III.

Explicați faptul că:

1. în Ungaria, terenurile arabile dețin un procent mare (circa 80%) din totalul suprafețelor agricole utilizate;

În Ungaria, terenurile arabile dețin circa 80% din totalul suprafețelor agricole utilizate, întrucât această țară se suprapune, în mare parte, peste Câmpia Panonică. Acest lucru, determină altitudini reduse (în general sub 300 m) și soluri fertile (Molisoluri), premise favorabile cultivării cerealelor pe scară largă, întrucât terenurile arabile ocupă suprafețe foarte extinse.

2. instalațiile energetice solare sunt amenajate, mai ales, în regiunea mediteraneeană a Europei.

Instalațiile energetice solare sunt amenajate în special în regiunea mediteraneeană a Europei, deoarece aceasta se suprapune peste zona în care radiația solară atinge cele mai ridicate valori. Lucrul acesta este susținut de clima mediteraneeană, caracterizată, în cea mai mare parte a anului, de o vreme însorită.

Testul 4

I.

1. Prezența unui factor natural care explică răspândirea vegetației de stepă (pustă) în statul marcat, pe hartă, cu litera E (Ungaria)

Vegetația de stepă (pustă) este răspândită în Ungaria datorită cantităților medii anuale de precipitații de sub 500 mm/an, stepa fiind o asociație vegetală adaptată la uscăciune (cantități mici de precipitații). În plus, ea se dezvoltă și datorită altitudinilor reduse, în general de sub 300 m.

2. Explicați prezența în număr foarte mare a lacurilor glaciare în statul marcat, pe hartă, cu litera B (Finlanda).

Statul marcat, pe hartă, cu litera B (Finlanda) dispune de un număr foarte mare de lacuri glaciare, deoarece, în trecut, a fost acoperit de calota glaciară cuaternară. După retragerea acesteia, în locurile în care au existat ghețari s-a acumulat apa, formându-se lacurile glaciare. Numărul foarte mare al acestora i-a dat Finlandei titlatura de "țara celor 1000 de lacuri", în realitate fiind peste 187 500.

II.

1. Prezența unei cauze care determină fenomenul de îmbătrânire demografică a populației României

România, în ultimele decenii, se confruntă cu fenomenul de îmbătrânire demografică. Acest lucru se datorează scăderii progresive a ratei natalității, într-o primă etapă ca un trend la nivel internațional, iar apoi și din cauza bilanțului migratoriu negativ în rândul populației tinere, de vârstă fertilă. Pe lângă aceste lucruri, creșterea speranței de viață la naștere constituie o altă cauză a acestui fenomen.

2. Precizați doi factori care au contribuit la formarea Deltei Dunării.

Delta Dunării se formează prin acumularea sedimentelor transportate de Dunăre și depuse la gura de vărsare în Marea Neagră. Acest lucru este posibil datorită amplitudinii mareice aproape insesizabile de aici, dar, totodată, și a pantei extrem de mică de scurgere a fluviului.

III.

Prezența două cauze care determină distribuția inegală a infrastructurii de transport în Europa.

Infrastructura de transport are o distribuție inegală în cadrul continentului european. Acest lucru este determinat de:

- Relief, prin altitudini și gradul de accesibilitate. Astfel, regiunile joase de relief sunt mult mai potrivite construirii căilor rutiere și feroviare, în timp ce regiunile montane, acolo unde altitudinile sunt mai ridicate și accesibilitatea îngreunată, constituie zone cu o slabă dezvoltare a rețelei de transport.
- Nivelul de dezvoltare economică al fiecărei țări: cu cât un stat este mai dezvoltat din punct de vedere economic, cu atât infrastructura de transport va fi mai dezvoltată și invers.

Testul 5

I.

1. Explicați faptul că terenurile ocupate de vegetație forestieră au o pondere foarte însemnată în Norvegia.

Terenurile ocupate de vegetație forestieră în Norvegia ocupă suprafețe foarte extinse, întrucât condițiile climatice au impus, în mod natural dezvoltarea unei întinse păduri de conifere, numită și taiga, care se extinde pe o fâșie continuă în întreg nordul Europei și al Asiei.

2. Prezentați un argument prin care să evidențiați importanța economică a axei de navigație fluvială Dunăre-Main-Rin în spațiul european.

Axa de navigație fluvială Dunăre-Main-Rin are o importanță deosebită în spațiul european, întrucât conectează, pe cale fluvială, Marea Neagră de Marea Nordului. Acest canal, scurtează considerabil distanța dintre aceste mări și constituie, totodată, și o premisă a dezvoltării turismului în întreaga regiune.

II.

Prezentați două cauze care explică faptul că râul marcat, pe hartă, cu numărul 3 (SIRET) are cel mai mare debit dintre râurile interioare din România.

Râul marcat, pe hartă, cu numărul 3 (Siret) are cel mai mare debit dintre râurile interioare din România (222 m³/s) întrucât are un bazin hidrografic foarte extins, el izvorând din Ucraina (Carpații Păduroși) și vărsându-se în Dunăre în apropierea orașului Galați. De asemenea, debitul ridicat este asigurat și de numărul mare de afluenți, în special afluenți de dreapta, care izvorăsc din Carpații Orientali (Suceava, Moldova, Bistrița, Trotuș, Buzău).

III.

În anul 2016, producția de cereale a fost în România de 21.765 mii tone, iar în Grecia de 3.474 mii tone. (sursa: Eurostat)

1. Explicați faptul că în Grecia producția de cereale este mult mai mică decât în România.

Grecia produce mult mai puține cereale comparativ cu România întrucât are o suprafață ocupată cu terenuri arabile mult mai restrânsă. Dacă în România există două câmpii foarte extinse (Câmpia Română și Câmpia de Vest), favorabile cultivării cerealelor, în Grecia, câmpiile ocupă suprafețe foarte restrânse, mai ales în nordul țării (Câmpia Traciei, Câmpia Thesaliei), relieful fiind predominant montan, favorabil altor tipuri de culturi agricole (viță-de-vie, măslin etc.).

2. Precizați două unități de relief din România în care se cultivă cereale pe suprafețe extinse

Câmpia Română, Câmpia de Vest.

Testul 6

I.

Prezentați:

1. O cauză care să explice valorile mici ale densității populației din statul marcat, pe hartă, cu litera A (NORVEGIA).

Valorile densității populației sunt reduse în statul marcat, pe hartă, cu litera A (Norvegia), de sub 20 loc/km², întrucât clima subpolară din nord, cu ierni lungi (9 luni/an) și geroase, constituie un factor restrictiv în popularea acestui stat. De asemenea, relieful predominant montan constituie un alt element de restrictivitate în ceea ce privește popularea acestui stat.

2. Două premise naturale care favorizează cultura viței de vie în statul F (FRANȚA).

Cultura viței de vie se realizează pe suprafețe extinse în statul F (Franța), în special în partea de sud a țării, întrucât clima este favorabilă acestei culturi, fiind de tip mediteranean, predominând o vreme însorită. De asemenea, o altă premisă naturală este dată de relieful deluros și montan, din partea de sud a țării, versanții având o expunere sudică, aflându-se pe întreaga durată a zilei sub acțiunea directă a razelor solare.

II.

1. Prezentați o cauză care să explice frecvența mult mai mare a hidrocentralelor în regiunea montană, decât în regiunea de câmpie.

Hidrocentralele au o frecvență mult mai mare în regiunea montană decât în regiunea de câmpie, întrucât în spațiul montan panta de scurgere a râurilor este mult mai accentuată, lucru care se transpune printr-o viteză mult mai mare de scurgere a râurilor, astfel că acestea devin capabile să pună în funcțiune turbinele hidroenergetice. În regiunile de câmpie, caracterizate de pante domoale, viteza de scurgere a râurilor este mult mai redusă, acolo neexistând potențial hidroenergetic.

2. Prezentați un avantaj și un dezavantaj al utilizării hidroenergiei pentru obținerea energiei electrice.

Hidroenergia, ca sursă de obținere a energiei electrice, prezintă atât avantaje, cât și dezavantaje. Avantajul este dat de faptul că este o sursă de energie inepuizabilă și nepoluantă, putând înlocui sursele clasice de energie, care sunt poluante (cărbuni, petrol, gaze naturale). Dezavantajul este dat de faptul că hidroenergia, ca sursă de obținere a energiei electrice, nu poate fi exploatată tot timpul anului, putând intervenii fie perioade secetoase, fie perioade de îngheț, lucru care se transpune în scăderi ale debitelor râurilor, afectând astfel potențialul hidroenergetic al acestora.

III.

Tabelul de mai jos prezintă evoluția populației pe grupe de vârstă în statul Ucraina, în perioada 2000-2010. Grupa de vârstă 2000 2010 0 – 14 ani 8.570.000 6.399.000 15 – 64 ani 33.731.000 32.383.000 65 ani și peste 6.756.000 7.268.000

1. Calculați numărul de locuitori din Ucraina, în anul 2000.

$8\,570\,000 + 33\,731\,000 + 6\,756\,000 = 49\,057\,000$ locuitori

2. Prezentați o cauză a evoluției numerice a populației în Ucraina, în perioada 2000-2010

Evoluția numerică a populației Ucrainei, așa cum se poate observa și în tabel, este determinată de scăderea ratei natalității, lucru susținut de valorile corespunzătoare grupei 0-14 ani, ce au scăzut de la 8,5 milioane persoane în anul 2000, la circa 6,4 milioane persoane în anul 2010. Acest lucru, coroborat cu creșterea populației din grupa vârstnică a dus la instalarea fenomenului de îmbătrânire demografică.

Testul 7

I.

Explicați:

1. prezența vulcanilor activi în statul a cărui capitală este orașul marcat, pe hartă, cu numărul 10 (ISLANDA).

Vulcanii activi sunt prezenți în Islanda deoarece acest stat se suprapune peste riftul nord-atlantic. În această situație, placa euroasiatică se depărtează de placa americană, în scoarța terestră apărând o ruptură profundă, până la nivelul astenosferei, denumită rift, care permite ieșirea magmei spre suprafața scoarței terestre, formându-se vulcanii.

2. densitatea mare a populației în statul marcat, pe hartă, cu litera F (Regatul Țărilor de Jos/Olanda)

Densitatea populației are valori ridicate în statul F (Regatul Țărilor de Jos/Olanda), peste 300 loc/km² datorită altitudinilor joase, de sub 300 m, a climatului favorabil, de tip temperat-oceanic, fără excese, dar și datorită gradului ridicat de urbanizare (peste 80%).

II.

Prezentați două elemente (premise) naturale care favorizează cultivarea cerealelor în unitatea de relief marcată, pe hartă, cu litera C (CÂMPIA OLTENIEI).

Cerealele se cultivă pe suprafețe extinse în unitatea marcată, pe hartă, cu litera C (Câmpia Olteniei), deoarece aici sunt prezente soluri fertile, de tip molisoluri (cernoziomuri). În plus, altitudinile reduse, de sub 300 m, determină un climat favorabil practicării acestor culturi agricole.

III

Tabelul de mai jos prezintă producția de oțel din Suedia în anul 2003. Țara Producție de oțel (tone) Suedia 5.707.000 Sursa: Eurostat

1. Prezentați o cauză care determină înregistrarea unei producții mari de oțel în Suedia.

Suedia înregistrează o producție considerabilă de oțel întrucât dispune de importante resurse de minereuri feroase, respectiv minereurile feroase de la Kiruna – cel mai pur fier din lume.

2. Precizați două resurse de subsol utilizate la fabricarea oțelului.

Minereuri feroase, minereuri neferoase.

Testul 8

I.

1. Norvegia obține aproape 100 % energie electrică din hidroenergie. Prezentați un factor natural care favorizează utilizarea acestui tip de energie în Norvegia.

Norvegia obține aproape 100% energie electrică din hidroenergie, întrucât dispune de un mare potențial hidroenergetic. Acest lucru se datorează prezenței Munților Scandinaviei ce determină o pantă accentuată de scurgere a râurilor și, implicit, o viteză mare de scurgere a acestora. De asemenea, râurile au un debit bogat, lucru care susține, încă o dată, potențialul hidroenergetic din acest stat.

2. Prezentați un factor natural care favorizează cultura de citrice din Europa Sudică.

Citricile se cultivă pe mari suprafețe în Europa Sudică datorită climei de tip mediteraneean prezentă aici. Aceasta se caracterizează prin temperaturi medii anuale ridicate, de 15...20 grade C și o vreme însorită, premise care contribuie la dezvoltarea culturii citricelor.

II.

Prezentați o cauză:

1. Care determină producerea alunecărilor de teren în Subcarpați.

Alunecările de teren se produc în Subcarpați datorită prezenței argilei în compoziția geologică a acestora. Argila fiind o rocă sedimentară friabilă, în contact cu apa își mărește volumul, iar în condiții de pantă accentuate (peste 25 grade) se destabilizează, determinând producerea alunecărilor de teren. De asemenea, pot exista și cauze secundare: lipsa vegetației, supraîncărcarea versantului cu construcții etc.

2. Care a determinat înregistrarea temperaturii minime absolute în Depresiunea Brașovului.

Temperatura minimă absolută din România (-38,5 grade C, 25.01.1942), s-a înregistrat în Depresiunea Brașovului ca urmare a procesului de inversiune termică. Aerul rece, fiind mai greu, coboară pe fundul depresiunii, determinând înregistrarea unor temperaturi foarte

scăzute, iar aerul cald, fiind mai ușor, urcă în altitudine. În urma acestui proces, se poate forma și o inversiune de vegetație, cu pădure de conifere la baza muntelui și pădure de foioase în altitudine.

III.

Prezentați două caracteristici ale apelor Mării Negre.

Marea Neagră prezintă anumite aspecte de originalitate, care nu sunt specifice altor mări.

O primă caracteristică este lipsa curenților verticali, care duce la formarea a două straturi de apă:

- Un strat biotic (cu viață) până la 200 m adâncime;
- Un strat abiotic (fără viață), dincolo de 200 m adâncime, ca urmare a prezenței hidrogenului sulfurat, un gaz toxic.

O altă caracteristică este dată de prezența curenților de compensație, care se manifestă în zona strâmtorii Bosfor. Acești curenți determină un transport de apă mai puțin sărată și, deci, mai puțin densă, pe la suprafață, dinspre Marea Neagră spre Marea Mediterană, iar, în adâncime, are loc un transport de apă mai sărată și mai densă, dinspre Marea Mediterană spre Marea Neagră.

Testul 9

I.

1. Explicați faptul că deși în statul marcat, pe hartă, cu litera F (Polonia) predomină relieful de câmpie, această țară nu este o mare producătoare de cereale.

Deși în Polonia predomină relieful de câmpie, această țară nu este o mare producătoare de cereale deoarece, în trecut a fost acoperită de calota glaciară cuaternară, astfel că, inclusiv în zona de câmpie este prezent relieful glaciari, iar solurile, din acest motiv, nu sunt fertile. În plus, clima nu este foarte favorabilă, influențele climatice scandinavo-baltice fiind destul de bine resimțite.

2. Prezentați o cauză a prezenței vegetației de stepă din statul marcat, pe hartă, cu litera A (UCRAINA).

Vegetația de stepă este răspândită în Ucraina datorită cantităților medii anuale de precipitații de sub 500 mm/an, stepa fiind o asociație vegetală adaptată la uscăciune (cantități mici de precipitații). În plus, ea se dezvoltă și datorită altitudinilor reduse, în general de sub 300 m.

II.

Explicați:

1. absența amenajărilor hidroenergetice de pe râul marcat, pe hartă, cu numărul 5 (VEDEA).

Amenajările hidroenergetice lipsesc de pe râul marcat, pe hartă, cu numărul 5 (Vedea) deoarece acesta izvorăște dintr-o regiune de podiș și străbate în mare parte o regiune de câmpie. Astfel, panta și viteza de scurgere a râului sunt mici și, totodată, debitul este redus, lucruri care sunt incompatibile cu construirea unor amenajări hidroenergetice.

2. prezența vegetației de silvostepă în unitatea de relief marcată, pe hartă, cu litera A (CÂMPIA MOLDOVEI).

Vegetația de silvostepă este prezentă în Câmpia Moldovei/Jijiei datorită altitudinilor reduse, sub 250 m, dar și a cantităților reduse de precipitații (în jurul a 400 mm/an).

III.

Prezentați două cauze care determină distribuția inegală a rețelei căilor de comunicație rutiere și feroviare în Europa.

Infrastructura de transport rutieră și feroviară are o distribuție inegală în cadrul continentului european. Acest lucru este determinat de:

- Relief, prin altitudini și gradul de accesibilitate. Astfel, regiunile joase de relief sunt mult mai pretabile construirii căilor rutiere și feroviare, în timp ce regiunile montane, acolo unde altitudinile sunt mai ridicate și accesibilitatea îngreunată, constituie zone cu o slabă dezvoltare a rețelei de transport, aici fiind necesare costuri și costuri suplimentare de construcție (tuneluri, viaducte etc.).
- Nivelul de dezvoltare economică al fiecărei țări: cu cât un stat este mai dezvoltat dpdv economic, cu atât infrastructura de transport va fi mai dezvoltată și invers.

Testul 10

I.

Precizați o cauză a prezenței:

1. vulcanilor activi în statul marcat, pe hartă, cu litera F (ISLANDA).

Vulcanii activi sunt prezenți în Islanda deoarece acest stat se suprapune peste riftul nord-atlantic. În această situație, placa euroasiatică se depărtează de placa americană, în scoarța terestră apărând o ruptură profundă, până la nivelul astenosferei, denumită rift, care permite ieșirea magmei spre suprafața scoarței terestre, formându-se vulcanii.

2. lacurilor glaciare în statul marcat, pe hartă, cu litera A (FINLANDA).

Statul marcat, pe hartă, cu litera A (Finlanda) dispune de un număr foarte mare de lacuri glaciare, deoarece, în trecut, a fost acoperit de calota glaciară cuaternară. După retragerea acesteia, în locurile în care au existat ghețari s-a acumulat apa, formându-se lacurile glaciare.

Numărul foarte mare al acestora i-a dat Finlandei titlatura de "țara celor 1000 de lacuri", în realitate fiind peste 187 500.

II.

Prezențați:

1. o cauză a alunecărilor de teren în Podișul Getic

Alunecările de teren se produc în Podișul Getic datorită prezenței argilei în compoziția geologică a acestora. Argila fiind o rocă sedimentară friabilă, în contact cu apa își mărește volumul, iar în condiții de pantă accentuate (peste 25 grade) se destabilizează, determinând producerea alunecărilor de teren. De asemenea, pot exista și cauze secundare: lipsa vegetației, supraîncărcarea versantului cu construcții etc.

2. un factor care determină fertilitatea scăzută a solurilor în Munții Carpați.

Solurile din Munții Carpați prezintă o fertilitate redusă deoarece altitudinile sunt ridicate, astfel că temperaturile sunt scăzute (în jurul a 0 grade C), lucru care face aproape imposibilă descompunerea materiei organice (resturi vegetale și animale etc.), astfel că stratul de humus este foarte subțire sau chiar absent, aici dezvoltându-se soluri din clasa spodosolurilor, cu fertilitate slabă.

III.

1. Precizați un avantaj și un dezavantaj ale producerii energiei electrice din surse neregenerabile.

Avantaj: putere calorică ridicată – cantitate mare de energie obținută, materie primă ieftină.

Dezavantaj: poluare.

1. Precizați o cauză a bilanțului (sporului) migratoriu negativ în țările Europei de Est.

Țările Europei de Est se confruntă cu un bilanț migratoriu negativ din cauza situației economice precare. Astfel, lipsa locurilor de muncă sau locurile de muncă prost plătite determină deplasarea populației spre țările vest-europene, în căutarea unui loc de muncă mai bine plătit.

Testul 11

I.

Precizați două cauze care au determinat valorile reduse ale densității populației în regiunea Europei de Nord.

Valorile densității populației sunt reduse în regiunea Europei de Nord, de sub 20 loc/km², întrucât clima subpolară din nord, cu ierni lungi (9 luni/an) și geroase, constituie un factor restrictiv în popularea acestor state. De asemenea, relieful predominant montan constituie un alt element de restrictivitate în ceea ce privește popularea acestor state. În plus, în Islanda, acolo unde se ating cele mai reduse valori ale densității populației din întreg spațiul european,

vulcanismul activ și suprafața mare acoperită de ghețari constituie elemente suplimentare de restrictivitate.

II.

Prezentați două cauze pentru a explica faptul că în regiunile montane se practică mai mult creșterea animalelor decât cultura plantelor.

Regiunile montane sunt caracterizate de altitudini ridicate și de versanți cu pante accentuate. Altitudinile ridicate duc la instalarea unui regim termic modest, ce nu permite dezvoltarea unui sol fertil, iar versanții înclinați favorizează dezvoltarea pășunilor. Aceste lucruri constituie premise pentru practicarea pe scară largă a creșterii animalelor, în detrimentul culturii plantelor.

III.

Precizați două argumente pentru a susține următoarea afirmație: „Turismul cultural este o caracteristică a orașului Roma”.

Turismul cultural este foarte bine dezvoltat în Roma, capitala Italiei. Acest lucru este posibil datorită unei istorii milenare, care moștenește patrimoniul Imperiului Roman. Prin urmare, aici sunt întâlnite numeroase monumente și construcții arhitecturale de for public, care datează din perioada antică, precum: Colosseumul, Columna lui Traian etc. De asemenea, orașul Roma este un important centru religios și universitar, lucruri care, fără doar și poate, întăresc titulatura de important centru cultural, astfel turismul din acest domeniu fiind foarte bine dezvoltat.

Testul 12

I.

Prezentați două cauze ale diversității peisajelor agricole pe continentul european.

Peisajele agricole din cadrul continentului european sunt foarte diversificate. Acest lucru se datorează unor factori, precum:

- Tipul de climă – în fiecare regiune se cultivă alte plante (ex. în peisajul agricol, mediteraneean se cultivă citrice, măslin, viță de vie etc).
- Relieful – regiunile de câmpie fiind favorabile cultivării cerealelor, regiunile deluroase fiind axate pe pomicultură și viticultură, iar regiunile montane fiind specializate în creșterea animalelor.

De asemenea, o altă cauză care poate explica diversitatea peisajelor agricole în Europa este solul, în funcție de acesta dezvoltându-se alte tipuri de culturi agricole.

II.

Prezentați o cauză care explică:

1. valorile mari de debit înregistrate pe Dunăre, în perioada martie-iunie;

Valorile mari de debit înregistrate pe Dunăre în perioada martie-iunie se datorează, în primul rând cantităților mari de precipitații ce cad în această perioadă. După cum se știe, în România, cele mai ploioase luni sunt mai și iunie. De asemenea, o altă cauză poate fi reprezentată de topirea stratului de zăpadă din regiunile montane, care, în cele din urmă, se transpune în creșterea debitelor râurilor.

2. existența a numeroase centre de prelucrare a lemnului în Carpații Orientali.

În Carpații Orientali există numeroase centre de prelucrare a lemnului întrucât această ramură a Carpaților Românești este cea mai bine împădurită, aici existând suprafețe foarte extinse ocupate de păduri de conifere.

III.

Precizați două cauze ale bilanțului (sporului) natural negativ înregistrat după 1998 în România.

Bilanțul natural a devenit negativ începând cu anul 1998 ca urmare a scăderii ratei natalității, tendință care este specifică la nivel mondial. De asemenea, bilanțul natural negativ poate fi pus și pe seama deschiderii granițelor, lucru care a dus la un bilanț migratoriu negativ, mai ales în rândul populației tinere, de vârstă fertilă.

Testul 13

I.

1. Prezentați o cauză a reducerii natalității în țările Europei de Est și Sud-Est

Țările Europei de Est se confruntă cu o scădere a ratei natalității ca urmare a bilanțului migratoriu negativ, mai ales în rândul populației tinere, de vârstă fertilă. În plus, trendul mondial este de scădere a ratei natalității.

2. Prezentați un argument pentru a susține afirmația: „Viena este o capitală europeană cu acces atât spre Marea Neagră, cât și spre Marea Nordului”.

Viena are acces atât spre Marea Neagră, cât și spre Marea Nordului ca urmare a faptului că este port la Dunăre. În aval de Viena, Dunărea își îndreaptă cursul spre Marea Neagră, în care se varsă printr-o deltă. De asemenea, în urma construirii canalului Dunăre-Main-Rin, Viena dispune de acces și spre Marea Nordului, prin intermediul acestei axe de navigație fluvială.

II.

Prezentați două cauze ale diversității vegetației pe teritoriul României.

Pe teritoriul României și nu numai, diversitatea vegetației poate fi pusă pe seama următorilor factori:

- Alitudinea reliefului – impune o etajare a vegetației pe trepte de relief, astfel că la câmpie se dezvoltă o vegetație de stepă și silvostepă, la deal și podiș o vegetație de pădure de foioase, iar în regiunile montane se impune pădurea de conifere.
- Rețeaua hidrografică – impune instalarea unei vegetații azonale, de luncă (sălcii, stuf etc.).

III.

1. Explicați procentul ridicat al populației ocupate în agricultură în România.

Procentul ridicat al populației ocupate în agricultură în România are cauze multiple, printre care:

- Suprafețele agricole extinse, România dispunând de două câmpii extinse: Câmpia Română și Câmpia de Vest
- Solurile fertile, din clasa Molisolurilor, ce se dezvoltă în regiunile de câmpie și în Podișul Dobrogei de Sud

De asemenea, o altă cauză poate fi reprezentată de gradul mai redus de mecanizare al agriculturii, dar și de nivelul general de dezvoltare economică, sectorul serviciilor fiind mai slab dezvoltat, comparativ cu țările vest europene.

2. Explicați procentul mic al populației ocupate în agricultură în Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord.

În Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, procentul populației ocupate în agricultură este redus. Acest lucru se datorează, pe de-o parte, condițiilor naturale, care nu conferă premise optime dezvoltării acestei ramuri a economiei (soluri nu foarte fertile, relief predominant deluros și de montan jos etc.), iar, pe de altă parte, gradul mai ridicat de mecanizare al acesteia face ca necesarul de forță de muncă în agricultură să fie mai redus.

Testul 14

I

Prezentați două cauze ale valorilor mai scăzute ale densității populației (sub 20 loc./km²) în țările din Peninsula Scandinavă.

Valorile densității populației sunt reduse în Peninsula Scandinavă, de sub 20 loc./km², întrucât clima subpolară din nord, cu ierni lungi (9 luni/an) și geroase, constituie un factor restrictiv în popularea acestei peninsule. De asemenea, relieful predominant montan constituie un alt element de restrictivitate în ceea ce privește popularea acestei peninsule.

II.

Prezentați două argumente prin care să explicați importanța fondului forestier pentru țara noastră.

Fondul forestier are o importanță deosebită pentru țara noastră. Acest lucru este susținut de faptul că:

- Pădurea constituie o sursă de menținere a calității aerului, fiind și o importantă sursă de oxigen
- Pădurea constituie o veritabilă resursă naturală, lemnul putând fi folosit în diverse scopuri: industrie, mobilă, construcții, combustibil etc.
- Pădurea ajută la fixarea solului
- Pădurea conservă diversitatea floristică și faunistică.

III.

Prezentați două argumente care să demonstreze faptul că Italia dispune de un important potențial turistic.

Italia dispune de un important potențial turistic, datorat în primul rând cadrului natural. Astfel, are o largă deschidere la Marea Mediterană, aici dezvoltându-se foarte bine turismul litoral. Prezența Munților Alpi și Apenini pe teritoriul său o înscriu în rândul destinațiilor pentru turismul montan, iar prezența vulcanilor activi (Etna, Vezuviu, Stromboli) întregesc potențialul turistic natural al acestui stat. În plus, potențialul turistic antropocentric este și el foarte bine dezvoltat, în Italia regăsindu-se numeroase obiective turistice care datează încă din perioada Antichității, printre care: Colosseumul, Columna lui Traian etc. De asemenea, Carnavalul de la Veneția, festivalul de muzică de la San Remo și multe altele, constituie motive în plus pentru a vizita Italia.

Testul 15

I.

Explicați:

1. prezența vegetației de stepă în Ucraina

Vegetația de stepă este prezentă pe suprafețe extinse în Ucraina datorită precipitațiilor reduse cantitativ (sub 500 mm/an) și a altitudinilor reduse (în general sub 300 m).

2. înlocuirea stepei, pe mari suprafețe, cu cereale și plante tehnice.

Stepa a fost înlocuită, pe mari suprafețe, cu cereale și plante tehnice întrucât sub aceasta se dezvoltă cele mai fertile soluri (molisoluri/ferozomuri), favorabile practicării pe scară largă a acestor culturi agricole.

II.

Prezentați:

1. un motiv al construirii unui centru siderurgic la Galați

Orașul Galați a putut deveni un centru siderurgic datorită faptului că este oraș-port în sectorul Dunării Maritime. Acest lucru dă posibilitatea folosirii materiei prime din import (minereuri feroase și cărbuni), transportată pe cale maritimă și fluvială.

2. o cauză care a determinat scăderea populației urbane în România, după 1990.

Ponderea populației urbane din România a cunoscut o scădere după 1990. Acest lucru s-a datorat închiderii majorității întreprinderilor industriale, fapt ce a determinat o creștere semnificativă a ratei șomajului. În aceste condiții, o parte din populația urbană s-a întors în zona rurală, proces cunoscut sub denumirea de migrațiune de reîntoarcere, lucru susținut și de retrocedarea unor proprietăți din mediul rural.

De asemenea, primul val de migrațiune externă de după căderea regimului comunist a fost specific orașelor.

III.

Prezentați doi factori care explică diferența mare dintre valoarea densității medii a populației dintre cele două state, în condițiile în care teritoriile au suprafețe similare, iar relieful Finlandei este favorabil locuirii în proporție de aproximativ 80%.

Italia are o densitate mult mai ridicată decât Finlanda deoarece:

- În Finlanda clima este ostilă locuirii în jumătatea de nord (subpolară, cu ierni lungi, 9 luni/an și geroase)
- Jumătatea de sud a Finlandei, deși are o climă ceva mai favorabilă, comparativ cu jumătatea de nord, este dominată de prezența a numeroase lacuri și a unor întinse suprafețe mlăștinoase.

Testul 16

I.

Prezentați două cauze care explică faptul că statul marcat, pe hartă, cu litera A (NORVEGIA) obține energie electrică aproape în totalitate din hidroenergie.

Norvegia obține aproape 100% energie electrică din hidroenergie, întrucât dispune de un mare potențial hidroenergetic. Acest lucru se datorează prezenței Munților Scandinaviei ce determină o pantă accentuată de scurgere a râurilor și, implicit, o viteză mare de scurgere a acestora. De asemenea, râurile au un debit bogat, lucru care susține, încă o dată, potențialul hidroenergetic din acest stat.

II.

Prezentați două caracteristici biopedogeografice ale Deltei Dunării.

Delta Dunării este o unitate aparte de relief la nivel european, nu doar la nivelul țării noastre. În cadrul acesteia, vegetația dezvoltată este una azonală, cu specii iubitoare de umiditate

(nuferi, stuf etc.) De asemenea, din punct de vedere faunistic, există numeroase specii de păsări: pelicani, egrete etc, lucru care i-a impus denumirea de "Paradisul păsărilor". Din punct de vedere al solurilor, acestea sunt și ele azonale, fiind mlăștinoase și nisipoase.

III.

Scrieți două soluții pentru prevenirea inundațiilor determinate de variația debitului râului Siret

De-a lungul timpului, pe cursul râului Siret s-au manifestat numeroase episoade de inundații, printre cele mai devastatoare fiind cele din anul 2005. Pentru prevenirea acestora, sunt necesare anumite măsuri, precum:

- Îndiguirea cursului său, mai ales în regiunile joase
- Construirea de baraje care să regleze debitul râului în cazul unor cantități mari de precipitații.
- Evitarea construirii locuințelor în lunca râului, aceasta fiind o zonă inundabilă.

Testul 17

I.

. Explicați:

- 1. faptul că majoritatea statelor europene înregistrează un bilanț (spor) natural negativ.**

Majoritatea statelor europene înregistrează un bilanț natural negativ ca urmare a reducerii ratei natalității. Acest trend este unul global, care se manifestă deja de câteva decenii. În plus, creșterea speranței de viață la naștere face ca, treptat, să predomine populația vârstnică, tocmai pe seama reducerii ratei natalității.

- 2. ponderea ridicată a energiei termice convenționale în structura energetică a Rusiei.**

Energia termică obținută din surse convenționale are o pondere însemnată în balanța energetică a Federației Ruse întrucât aceasta dispune de importante resurse de combustibili minerali fosili:

- ulei: bazinele Peciora și Moscova
- petrol: în Câmpia Est-Europeană și în Marea Neagră
- gaze naturale (principalul exportator al lumii): în special în partea asiatică.

II.

Menționați două cauze care explică debitul scăzut al râului marcat, pe hartă, cu numărul 2 (IALOMIȚA).

Râul marcat, pe hartă, cu numărul 2 are un debit scăzut deoarece:

- are un bazin hidrografic mic, în care principalul afluent este Prahova
- străbate, în mare parte o regiune de câmpie, supusă influențelor climatice continentale/de ariditate, cu secete frecvente și evaporare intensă.

III.

Precizați o cauză a ponderii:

1. ridicate a populației ocupate în sectorul primar în Bulgaria.

Cauzele ponderii ridicate a populației ocupate în sectorul primar (agricultură) în Bulgaria sunt:

- potențialul agricol ridicat de care dispune (zone de câmpie și podiș, cu soluri fertile)
- nivelul scăzut al dezvoltării economice, ce face ca celelalte sectoare ale economiei să fie relativ slab dezvoltate, comparativ cu alte state europene.

2. scăzute a populației ocupate în sectorul primar în Franța.

Cauze:

- grad ridicat de urbanizare al agriculturii
- nivel ridicat al dezvoltării economice ce face ca celelalte sectoare economice, în special serviciile, să fie mai dezvoltate.

Testul 18

I.

Prezentați două argumente pentru a explica situarea pe primele trei locuri la producția de ulei de măsline, la nivel mondial, a Spaniei, Italiei și Greciei.

Spania, Italia și Grecia ocupă primele trei locuri la producția de ulei de măsline la nivel mondial deoarece:

- au o climă favorabilă, de tip mediteraneean, cu vreme însorită în mare parte a anului
- au un relief predominant deluros și montan, cu soluri de tip terra-rossa.

Aceste premise favorizează cultivarea pe scară largă a măslinului, fiind o plantă specific mediteraneeană, cultivată în special în regiunile deluroase și montane joase.

II.

Prezentați câte un argument care să susțină afirmațiile:

1. „Podișul Dobrogei este cea mai veche unitate de relief din țară.”

Podișul Dobrogei este cea mai veche unitate de relief din România. Acest lucru este susținut de formarea sa în diverse moduri și orogeneze, printre care:

- Orogeneza caledoniană – Podișul Casimcei

- Orogeneza hercinică – Munții Măcin

De asemenea, prezența șisturilor verzi (cele mai vechi roci care apar la zi/la suprafață în România), constituie un alt argument care susține această afirmație.

2. „Delta Dunării este o câmpie în formare prin aluvionare.”

Delta Dunării se formează prin acumularea sedimentelor transportate de Dunăre și depuse la gura de vărsare în Marea Neagră. Acest lucru este posibil datorită amplitudinii mareice aproape insesizabile de aici, dar, totodată, și a pantei extrem de mică de scurgere a fluviului.

III.

2. Explicați lipsa viețuitoarelor din Marea Neagră la adâncimi mai mari de 200 m.

Viețuitoarele sunt absente la adâncimi mai mari de 200 m în Marea Neagră din cauza prezenței hidrogenului sulfurat, care este un gaz toxic, incompatibil cu viața. Acumularea hidrogenului sulfurat la adâncimi mai mari de 200 m în Marea Neagră se datorează lipsei curenților verticali, astfel că în M. Neagră se dezvoltă două straturi de apă: unul biotic, până la 200 m adâncime și unul abiotic, dincolo de 200 m adâncime.

3. Prezentați o cauză care determină cantități de precipitații mai mari în vestul continentului Europa față de estul acestuia.

În cadrul Europei, cantitatea medie anuală de precipitații scade dinspre vest (1000 mm/an) spre est (sub 400 mm/an). Acest lucru se datorează circulației generale a maselor de aer, realizată predominant pe direcție vest-est. Astfel, depărtarea față de Oceanul Atlantic (principala sursă pentru precipitațiile care cad în Europa) se traduce printr-o diminuare progresivă a cantităților de precipitații.

Testul 19

I.

Prezentați o cauză:

1. a diferențelor mici de temperatură dintre vară și iarnă în climatul temperat-oceanic

Diferențele mici de temperatură dintre vară și iarnă, denumite generic și amplitudine termică, în climatul temperat-oceanic se datorează rolului de moderator termic al Oceanului Atlantic. Astfel, prin prezența Curentului Cald al Atlanticului de Nord, pe timpul iernii regiunile vest-europene beneficiază de temperaturi blânde, superioare valorii de 0 grade Celsius, iar pe timpul verii, acest curent nu lasă ca temperaturile să crească foarte mult, amplitudinile termice anuale fiind, astfel, reduse.

2. a prezenței reliefului glaciatic în Peninsula Scandinavă.

Peninsula Scandinavă, ca, de altfel, întreaga jumătate de nord a Europei a fost acoperită în trecut de calota glaciatică cuaternară. Odată cu încălzirea climei, aceasta s-a retras, în locul

acesteia instalându-se un relief specific, denumit relief glaciar, cu morene, iar în regiunile montane cu văi și circuri glaciare.

II.

Prezentați două cauze ale absenței amenajărilor hidroenergetice pe râurile care stăbat unitatea de relief marcată, pe hartă, cu litera F (POD. DOBROGEI).

Absența amenajărilor hidroenergetice de pe râurile din Pod. Dobrogei se datorează, în primul rând, debitelor foarte reduse ale acestora. Fiind sub acțiunea directă a influențelor continentale/de ariditate, Podișul Dobrogei se confruntă cu secete frecvente, astfel că unele râuri pot seca în anumite intervale de timp. În plus, sunt râuri scurte, în general cu pante reduse de scurgere, deci, fără potențial hidroenergetic.

III.

Prezentați două argumente care să demonstreze faptul că Spania dispune de un important potențial turistic.

Spania dispune de un important potențial turistic deoarece:

- dispune de o largă deschidere la Marea Mediterană, lucru care facilitează dezvoltarea turismului litoral
- pe teritoriul său se găsesc lanțuri montane înalte (Pirinei, Cantabrice etc), care sunt pretabile dezvoltării sporturilor de iarnă, deci și a unui turism montan
- dispune și de un important potențial turistic antropoc, susținut de o multitudine de obiective turistice de acest fel: Sagrada Familia, Santiago Bernabeu etc.

Testul 20

I.

Prezentați două cauze ale tendinței de îmbătrânire demografică a populației Europei.

Europa se confruntă cu procesul de îmbătrânire demografică, încă de acum câteva decenii. Acest lucru se datorează, în primul rând scăderii progresive a ratei natalității, la valori în jurul a 10 la mie. În al doilea rând, acest proces este determinat și de creșterea speranței de viață la naștere, astfel că, treptat, va predomina populația îmbătrânită, care va ajunge să trăiască până la vârste din ce în ce mai înaintate.

II.

1. Prezentați un motiv al construirii unui combinat siderurgic în orașul marcat, pe hartă, cu numărul 8.

Orașul Galați a putut deveni un centru siderurgic datorită faptului că este oraș-port în sectorul Dunării Maritime. Acest lucru dă posibilitatea folosirii materiei prime din import (minereuri feroase și cărbuni), transportată pe cale maritimă și fluvială.

2. Prezentați un motiv al construirii unei rafinării în apropierea orașului marcat, pe hartă, cu numărul 7 (PLOIEȘTI).

Motivul principal al construirii unei rafinării în orașul Ploiești este dată de existența a unor numeroase resurse de petrol din regiune, atât în Câmpia Română, cât și în Subcarpații Curburii.

III.

Prezentați două cauze care determină diferența dintre temperatura medie anuală înregistrată la Constanța (11,3C) și temperatura medie anuală înregistrată la Suceava (7,4 C).

Diferența dintre temperaturile medii înregistrate în cele două orașe se datorează următoarelor cauze:

- Alitudinea la care sunt situate cele două orașe, Suceava fiind situată la o altitudine mult mai mare, comparativ cu Constanța, oraș localizat pe litoralul Mării Negre.
- Poziția geografică a celor două orașe, Constanța fiind situată în sudul extrem al țării, iar Suceava în nordul extrem, temperatura medie a aerului scăzând pe direcție sud-nord.
- Influențele climatice: Suceava se află într-o zonă cu influențe climatice scandinavo-baltice, care determină o vreme mai răcoroasă.

SUCCES!

